

YLEISSOPIMUS AINEETTOMAN KULTTUURIPERINNÖN SUOJELEMISESTA

Yhdistyneiden Kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön, jäljempänä Unesco, yleiskokous kokoontuneena 32. istuntoonsa Pariisissa 29 päivästä syyskuuta 17 päivään lokakuuta 2003,

viittaa olemassa oleviin ihmisoikeuksia koskeviin asiakirjoihin, erityisesti vuoden 1948 ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen vuodelta 1966 sekä kansalaisyhteiskunta- ja poliittisia oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen vuodelta 1966,

katsoo, että aineettomalla kulttuuriperinnöllä on tärkeä merkitys kulttuurisen moninaisuuden tärkeimpänä kannustimena sekä kestävä kehityksen takeena, kuten Unescon suosituksessa koskien perinnekulttuurin ja folkloren suojelemista vuodelta 1989, Unescon kulttuurista moninaisuutta koskevassa yleismaailmallisessa julistuksessa vuodelta 2001 sekä Istanbulin kolmansissa pyöreän pöydän neuvotteluissa hyväksytyssä kulttuuriministereiden julistuksessa vuodelta 2002 korostetaan,

katsoo, että aineettomalla kulttuuriperinnöllä on syvälinen yhteys aineelliseen kulttuuriperintöön ja luonnonperintöön,

tunnustaa, että kansainvälistyminen ja sosiaaliset muutokset paitsi luovat edellytyksiä uudelle yhteisöjenväliselle dialogille tuovat myös, samoin kuin suvaitsemattomuus, mukanaan aineettoman kulttuuriperinnön heikentymiseen, katoamiseen ja tuhoutumiseen liittyviä vakavia uhkia, mikä johtuu erityisesti kyseisen perinnön suojelemiseen varattujen resurssien vähäisyydestä,

on tietoinen yleismaailmallisesta tahdosta ja yhteisestä huolesta, mitä tulee ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseen,

tunnustaa, että yhteisöillä, erityisesti alkuperäiskansojen yhteisöillä, ryhmillä ja joissain tapauksissa myös yksityishenkilöillä on tärkeä rooli aineettoman kulttuuriperinnön tuottamisessa, suojelemisessa, ylläpitämisessä ja uudelleenluomisessa ja siten myös kulttuurisen moninaisuuden ja inhimillisen luovuuden edistämisessä,

toteaa, että Unescon toiminnalla normatiivisten asiakirjojen luomiseksi kulttuuriperinnön suojelemiseksi, erityisesti yleissopimuksella maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta vuodelta 1972, on ollut kauaskantoinen vaikutus,

toteaa edelleen, että toistaiseksi ei ole olemassa monenvälistä asiakirjaa aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseksi,

katsoo, että kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevia nykyisiä kansainvälisiä sopimuksia, suosituksia ja päätöksiä tulee laajentaa ja täydentää uusilla, aineettomaan kulttuuriperintöön liittyvillä määräyksillä,

katsoo, että etenkin nuorempien sukupolvien kyseessä ollessa on tarpeen lisätä laajemmin tietoisuutta aineettoman kulttuuriperinnön ja sen suojelemisen tärkeydestä,

katsoo, että kansainvälisen yhteisön tulee, yhdessä tämän yleissopimuksen osapuolina olevien valtioiden kanssa, toimia aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseksi yhteistyön ja keskinäisen avunannon hengessä,

palauttaa mieliin Unescon aineettomaan kulttuuriperintöön liittyvät ohjelmat, erityisesti ohjelmajulistuksen ihmiskunnan suullisen ja aineettoman perinnön mestariteoksista,

katsoo, että aineettomalla kulttuuriperinnöllä on korvaamaton rooli saattaa ihmisiä lähemmäs toisiaan sekä vahvistaa ymmärrystä ja vuorovaikutusta ihmisten välillä,

hyväksyy tämän yleissopimuksen 17 päivänä lokakuuta 2003.

I. Yleiset määräykset

1 artikla – Yleissopimuksen tavoitteet

Tämän yleissopimuksen tavoitteena on:

- (a) suojella aineetonta kulttuuriperintöä;
- (b) varmistaa asianomaisten yhteisöjen, ryhmien ja yksilöiden kulttuuriperinnön kunnioittaminen;
- (c) paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla parantaa yleistä tietoisuutta aineettoman kulttuuriperinnön merkityksestä ja varmistaa perinnön saama arvostus;
- (d) tarjota kansainvälistä yhteistyötä ja apua.

2 artikla – Määritelmät

Tässä yleissopimuksessa

1. "Aineettomalla kulttuuriperinnöllä" tarkoitetaan käytäntöjä, kuvauksia, ilmauksia, tietoa, taitoja – sekä niihin liittyviä välineitä, esineitä, artefakteja ja kulttuurisia tiloja – jotka yhteisöt, ryhmät ja joissain tapauksissa yksityishenkilöt tunnustavat osaksi kulttuuriperintöään. Tätä aineetonta kulttuuriperintöä, joka siirtyy sukupolvelta toiselle, yhteisöt ja ryhmät luovat jatkuvasti uudelleen suhteessa ympäristöönsä, vuorovaikutuksessa luonnon ja oman historiansa kanssa, ja se tuo heille tunteen identiteetistä ja jatkuvuudesta, edistäen siten kulttuurisen moninaisuuden ja inhimillisen luovuuden kunnioitusta. Tässä yleissopimuksessa keskitytään ainoastaan sellaiseen aineettomaan kulttuuriperintöön, joka vastaa nykyisiä ihmisoikeuksia koskevia asiakirjoja sekä täyttää vaatimukset yhteisöjen, ryhmien ja yksilöiden välisestä kunnioituksesta ja kestävästä kehityksestä.
2. Edellä 1 kohdassa määritellyn "aineettoman kulttuuriperinnön" piiriin kuuluvat muun muassa seuraavat alat:
  - (a) suullinen perinne ja ilmaisu, mukaan lukien kieli aineettoman kulttuuriperinnön välineenä;
  - (b) esittävät taiteet;
  - (c) sosiaaliset käytännöt, rituaalit ja juhlatilaisuudet;
  - (d) luontoon ja maailmankaikkeuteen liittyvä tieto ja käytännöt;
  - (e) perinteiset käsityöläisaidot.
3. "Suojeleminen" tarkoittaa aineettoman kulttuuriperinnön elinvoimaisuuden varmistamiseksi tehtyjä toimia, mukaan lukien sen eri osa-alueiden määrittäminen, tallentaminen, tutkimus, säilyttäminen, suojelu, edistäminen, vahvistaminen ja elvyttäminen sekä niiden välittäminen etenkin virallisen koulutuksen ja epävirallisen oppimisen keinoin.
4. "Osapuolilla" tarkoitetaan valtioita, joita tämä yleissopimus sitoo ja joiden alueella yleissopimus on voimassa.
5. Tämä yleissopimus pätee mutatis mutandis 33 artiklassa tarkoitetuilla alueilla, joista tulee sopimuksen osapuolia kyseisessä artiklassa olevien ehtojen mukaisesti. Tältä osin "osapuolilla" tarkoitetaan myös näitä alueita.

3 artikla – Suhde muihin kansainvälisiin sopimuksiin

Minkään tässä yleissopimuksessa ei pidä tulkita

(a) muuttavan Maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta tehtyä yleissopimusta vuodelta 1972 eikä alentavan sen takaaman suojelun tasoa sellaisten maailmanperintökohteiden osalta, joihin suoraan sisältyy jotakin aineetonta kulttuuriperintöä; eikä

(b) vaikuttavan osapuolten oikeuksiin tai velvollisuuksiin, jotka johtuvat henkisen omaisuuden oikeuksia tai biologisten tai ekologisten voimavarojen käyttöä koskevista kansainvälisistä sopimuksista, joiden osapuolina ne ovat.

II. Yleissopimuksen toimitukset

4 artikla – Osapuolten yleiskokous

1. Perustetaan osapuolten yleiskokous, jäljempänä "yleiskokous". Yleiskokous on tämän yleissopimuksen täysivaltainen toimielin.
2. Yleiskokous kokoontuu säännömukaiseen istuntoonsa joka toinen vuosi. Se voi pitää ylimääräisen istunnon jos se näin päättää tai jos hallitustenvälinen suojelukomitea tai vähintään kolmannes sopimuksen osapuolista esittää asiaa koskevan pyynnön.
3. Yleiskokous hyväksyy omat menettelytapasääntönsä.

5 artikla – Aineettoman kulttuuriperinnön hallitustenvälinen suojelukomitea

1. Unescoon perustetaan aineettoman kulttuuriperinnön hallitustenvälinen suojelukomitea, jäljempänä "komitea". Se koostuu kahdeksastatoista yleissopimuksen osapuolen edustajasta, jotka yleiskokoukseen kokoontuneet osapuolet valitsevat neljäksi vuodeksi tämän yleissopimuksen tultua voimaan 34 artiklan mukaisesti.
2. Komitean jäsenten lukumäärä nousee 24:ään kun yleissopimuksen osapuolten lukumäärä on vähintään 50.

6 artikla – Komitean jäsenten valinta ja toimikaudet

1. Komitean jäsenten valinnassa noudatetaan tasapuolisen maantieteellisen jakauman ja kierron periaatteita.
2. Komitean jäsenet valitsee nelivuotiskaudeksi yleissopimuksen osapuolten yleiskokous.
3. Puolella ensimmäisissä vaaleissa valituista komitean jäsenistä toimikausi on kuitenkin rajattu kahteen vuoteen. Kyseiset maat valitaan arvalla ensimmäisen vaalin yhteydessä.
4. Joka toinen vuosi yleiskokous valitsee komitean jäsenistä puolet.
5. Yleiskokous valitsee myös vapautuvia paikkoja vastaavan määrän jäsenvaltioita komiteaan.
6. Komitean jäsentä ei voida valita kahdeksi perättäiseksi toimikaudeksi.
7. Komitean jäsenten tulee valita edustajikseen henkilöitä, joiden osaaminen kattaa useita aineettoman kulttuuriperinnön osa-alueita.

7 artikla – Komitean tehtävät

Komitean tehtävänä on, tämän kuitenkin vaikuttamatta toisaalla tässä yleissopimuksessa annettuihin valtuuksiin:

- (a) edistää yleissopimuksen tavoitteita sekä tukea ja seurata sen täytäntöönpanoa;
- (b) tarjota hyviin käytäntöihin liittyvää neuvontaa sekä antaa suosituksia toimenpiteistä aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseksi;
- (c) valmistella ja toimittaa yleiskokouksen hyväksyttäväksi luonnos suunnitelmasta rahaston varojen käytöstä 25 artiklan mukaisesti;
- (d) tutkia keinoja rahaston varojen kartuttamiseksi sekä ryhtyä tätä varten tarvittaviin toimenpiteisiin 25 artiklan mukaisesti;
- (e) valmistella ja esittää yleiskokouksen hyväksyttäväksi toimintaohjeita tämän yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi;
- (f) tutkia 29 artiklan mukaisesti osapuolten toimittamat kertomukset ja tehdä niistä tiivistelmät yleiskokoukselle;
- (g) käydä läpi osapuolten pyynnöt ja tehdä asiaankuuluvat päätökset komitean laatimien ja yleiskokouksen hyväksymien objektiivisten valintaperusteiden perusteella seuraavista asioista:
  - (i) lisäykset 16, 17 ja 18 artiklassa mainittuihin luetteloihin ja ehdotuksiin;
  - (ii) 22 artiklan mukaisen kansainvälisen avun myöntäminen.

8 artikla – Komitean toimintatavat

1. Komitea on vastuussa yleiskokoukselle. Komitea raportoi yleiskokoukselle kaikista toimistaan ja päätöksistään.
2. Komitea hyväksyy omat menettelytapasääntönsä jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä.
3. Komitea voi perustaa tarpeelliseksi katsomiaan väliaikaisia neuvoa-antavia toimielimiä avustamaan sitä tehtäviensä hoidossa.
4. Komitea voi kutsua kokouksiinsa julkisia tai yksityisiä toimijoita sekä yksityishenkilöitä, joilla on tunnustettua osaamista aineettoman kulttuuriperinnön eri osa-alueilta, kuullakseen heitä erityiskysymyksissä.

9 artikla – Neuvoa-antavien järjestöjen akkreditointi

1. Komitea ehdottaa yleiskokoukselle sellaisten kansalaisjärjestöjen akkreditointia, joilla on tunnustettua osaamista aineettoman kulttuuriperinnön alalla, niin että ne voivat toimia komitean neuvonantajina.
2. Komitea toimittaa yleiskokoukselle myös esityksen tässä akkreditoinnissa sovellettavista perusteista ja menettelyistä.

10 artikla – Sihteeristö

1. Komiteaa avustaa Unescon sihteeristö.
2. Sihteeristö laatii yleiskokouksen ja komitean asiakirjat, kokousten alustavat esityslistat sekä varmistaa päätösten täytäntöönpanon.

III. Aineettoman kulttuuriperinnön suojeleminen kansallisella tasolla

11 artikla – Osapuolten tehtävät

Jokaisen osapuolen tulee:

- (a) ryhtyä tarvittaviin toimiin aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseksi omalla alueellaan;
- (b) 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen suojelutoimenpiteiden mukaisesti tunnistaa ja määrittellä alueellaan esiintyvän aineettoman kulttuuriperinnön eri elementit yhteistyössä yhteisöjen, ryhmien ja asianmukaisten kansalaisjärjestöjen kanssa.

12 artikla – Luettelointi

1. Varmistaakseen suojelun edellyttämän määrittelyn toteutumisen jokainen osapuoli tekee, omaan tilanteeseensa parhaiten sopivalla tavalla, yhden tai useamman luettelon aineettomasta kulttuuriperinnöstä alueellaan. Näitä luetteloita päivitetään säännöllisesti.
2. Luovuttaessaan komitealle kausittaisen kertomuksensa 29 artiklan mukaisesti jokaisen osapuolen tulee sisällyttää siihen asianmukaiset tiedot näistä luetteloista.

13 artikla – Muut suojelutoimenpiteet

Varmistaakseen omalla alueellaan esiintyvän aineettoman kulttuuriperinnön suojelu, kehittäminen ja edistäminen jokaisen osapuolen tulee pyrkiä:

- (a) ottamaan käyttöön yleinen toimintalinjaus, jonka tavoitteena on edistää aineettoman kulttuuriperinnön merkitystä yhteiskunnassa sekä sisällyttää tällaisen kulttuuriperinnön suojelu suunnitteluohjelmiin;
- (b) nimeämään tai perustamaan yksi tai useampi asiantuntijaelin alueellaan esiintyvän aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseksi;
- (c) edistämään tieteellistä sekä tekniikan ja taiteen alan tutkimusta ja tutkimusmenetelmiä aineettoman kulttuuriperinnön tehokkaan suojelemisen tarkoituksessa, erityisesti tapauksissa, joissa aineeton kulttuuriperintö on uhattuna;
- (d) ottamaan käyttöön sopivia oikeudellisia, teknologisia, hallinnollisia ja taloudellisia toimenpiteitä, joilla pyritään:
- (i) edistämään aineettoman kulttuuriperinnön hallinnoimiseen kouluttavien laitosten perustamista tai niiden vahvistamista, sekä edistämään kulttuuriperinnön välittämistä aineettoman kulttuuriperinnön esittämiseen tai ilmaisemiseen tarkoitettujen foorumeiden tai paikkojen välityksellä;
- (ii) varmistamaan aineettoman kulttuuriperinnön saatavuus kunnioittaen samalla tavanomaisia käytäntöjä, jotka määrittävät tietynlaisen aineettoman kulttuuriperinnön saatavuutta;
- (iii) perustamaan aineettoman kulttuuriperinnön tallentamisen instituutioita ja helpottamaan niissä asioimista.

14 artikla – Koulutus, tietoisuuden vahvistaminen ja valmiuksien lisääminen

Jokainen osapuoli pyrkii kaikin asianmukaisin keinoin:

- (a) turvaamaan aineettoman kulttuuriperinnön tunnistamisen, kunnioittamisen ja edistämisen yhteiskunnassa erityisesti lisäämällä:
- (i) koulutus-, tietoisuuden vahvistamis- ja tiedotusohjelmia, joiden kohteena on suuri yleisö, erityisesti nuoriso;
- (ii) asianomaisille yhteisöille ja ryhmille suunnattuja koulutusohjelmia;

(iii) aineettoman kulttuuriperinnön suojelemista koskevien valmiuksien parantamiseen tähtääviä toimia, joita ovat erityisesti johtaminen ja tieteellinen tutkimus; ja

(iv) epävirallista tiedonvälitystä;

(b) jakamaan kansalaisilleen tietoa aineettomaan kulttuuriperintöön kohdistuvista uhista sekä tämän yleissopimuksen päämäärien toteuttamistoimista;

(c) edistämään koulutusta sellaisten luonnollisten ympäristöjen ja tärkeiden paikkojen suojelemiseksi, joiden olemassaolo on keskeistä aineettoman kulttuuriperinnön ilmaisulle.

15 artikla – Yhteisöjen, ryhmien ja yksilöiden osallistuminen

Toiminnassaan aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseksi jokainen osapuoli pyrkii varmistamaan tällaista kulttuuriperintöä luovien, ylläpitävien ja välittävien yhteisöjen, ryhmien ja tarpeen vaatiessa myös yksilöiden mahdollisimman laajan osallistumisen ja osallistamaan heitä aktiivisesti aineettoman kulttuuriperinnön hallintaan.

IV. Aineettoman kulttuuriperinnön suojeleminen kansainvälisellä tasolla

16 artikla – Ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luettelo

1. Aineettoman kulttuuriperinnön paremman näkyvyyden ja sen merkitystä koskevan yleisen tietoisuuden varmistamiseksi sekä kulttuurista moninaisuutta kunnioittavan vuoropuhelun edistämiseksi komitea perustaa, osapuolten ehdotuksesta, ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luettelon sekä päivittää ja julkaisee sitä.

2. Komitea laatii ja esittää yleiskokouksen hyväksyttäväksi luettelon perustamisen, päivittämisen ja julkaisemisen kriteerit.

17 artikla – Kiireellistä suojelua vaativan aineettoman kulttuuriperinnön luettelo

1. Päämääränään asianmukaisten suojelutoimien suorittaminen komitea perustaa välitöntä suojelua edellyttävän aineettoman kulttuuriperinnön luettelon, päivittää ja julkaisee sitä sekä sisällyttää siihen kohteita osapuolten pyynnöstä.

2. Komitea laatii ja esittää yleiskokouksen hyväksyttäväksi luettelon perustamisen, päivittämisen ja julkaisemisen kriteerit.

3. Äärimmäisen kiireellisissä tapauksissa, joiden objektiiviset perusteet yleiskokous hyväksyy komitean esityksestä, komitea voi liittää kyseisen kohteen 1 kohdassa mainittuun luetteloon neuvoteltuaan asianomaisen osapuolen kanssa.

18 artikla – Ohjelmat, hankkeet ja toimet aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseksi

1. Komitea valitsee ja edistää säännöllisin väliajoin osapuolten ehdotusten pohjalta, komitean määrittelemien ja yleiskokouksen hyväksymien perusteiden mukaisesti sellaisia kansallisia, seudullisia ja alueellisia ohjelmia, projekteja ja toimia aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseksi, jotka komitean näkemyksen mukaan parhaiten toteuttavat tämän yleissopimuksen periaatteita ja tavoitteita ja ottavat huomioon kehitysmaiden erityistarpeet.

2. Tätä varten komitea vastaanottaa, käsittelee ja hyväksyy osapuolten pyyntöjä kansainvälisen avun saamiseksi, sekä valmistee niiden pohjalta ehdotukset yleiskokoukselle.

3. Komitea tukee tällaisten projektien, ohjelmien ja toimien toteutusta levittämällä hyviä käytäntöjä itse määrittämillään toimintatavoilla.

V. Kansainvälinen yhteistyö ja apu

19 artikla – Yhteistyö

1. Tässä yleissopimuksessa kansainvälisellä yhteistyöllä tarkoitetaan muun muassa tietojen ja kokemusten vaihtoa, yhteishankkeita sekä osapuolille suunnatun apumekanismin luomista, jolla tuetaan niiden pyrkimyksiä suojella aineetonta kulttuuriperintöä.
2. Vaikuttamatta kansallisen lainsäädännön säännöksiin tai oikeudellisiin käytäntöihin osapuolet toteavat, että aineettoman kulttuuriperinnön suojeleminen palvelee koko ihmiskunnan etua, ja sitoutuvat yhteistyöhön tämän päämäärän edistämiseksi kahdenvälisellä, seudullisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla.

20 artikla – Kansainvälisen avun tarkoitukset

Kansainvälistä apua voidaan myöntää seuraaviin tarkoituksiin:

- (a) välitöntä suojelua edellyttävän aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon liitetyn perinnön suojeleminen;
- (b) 11 and 12 artiklassa mainittujen luetteloiden valmistelu;
- (c) kansallisella, seudullisella ja alueellisella tasolla toteutettavien aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseen tähtäävien ohjelmien, projektien ja toimien tukeminen;
- (d) muut komitean tarpeellisena pitämät tarkoitukset.

21 artikla – Kansainvälisen avun muodot

Komitean osapuolelle myöntämän avun tulee olla 7 artiklassa mainittujen toimintaohjeiden ja 24 artiklassa tarkoitetun sopimuksen mukaista, ja sitä voidaan antaa seuraavissa muodoissa:

- (a) suojelun eri osa-alueisiin keskittyvä tutkimus;
- (b) asiantuntijoiden ja ammattilaisten tarjoama apu;
- (c) tarvittavan henkilöstön koulutus;
- (d) standardoinnissa ja muissa toimenpiteissä tarvittava apu;
- (e) infrastruktuurien luominen ja niiden toiminta;
- (f) laitetoimitukset ja osaaminen;
- (g) muut taloudellisen ja teknologisen avun muodot mukaan lukien tarvittaessa matalakorkoisten lainojen myöntäminen ja lahjoitukset.

22 artikla – Kansainvälisen avun edellytykset

1. Komitea päättää menettelytavan kansainvälistä apua koskevien pyyntöjen käsittelylle ja määrittelee tiedot, jotka pyyntöjen tulee sisältää, kuten kaavailut toimet ja tarvittavat avustustoimenpiteet sekä arvio niiden kustannuksista.
2. Häätapauksissa komitea käsittelee avunpyynnöt viivytyksettä.
3. Päätöksiä tehdessään komitea pyytää tarpeellisiksi katsomansa selvitykset ja lausunnot.

23 artikla – Kansainvälisen avun pyytäminen

1. Jokainen osapuoli voi toimittaa komitealle pyynnön kansainvälisen avun saamiseksi alueellaan sijaitsevan aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseksi.
2. Pyyntö voidaan laatia myös kahden tai useamman osapuolen yhteistyönä.
3. Pynnön tulee sisältää 22 artiklan 1 kohdassa eriteltyt tiedot sekä tarvittavat asiakirjat.

24 artikla – Apua saavan osapuolen tehtävät

1. Myönnetty kansainvälinen apu säännellään tukea saavan osapuolen ja komitean välisessä sopimuksessa tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti.
2. Pääsääntöisesti apua saava osapuoli osallistuu omien voimavarojensa puitteissa niiden suojelutoimista aiheutuneiden kulujen jakamiseen, joiden suorittamiseen kansainvälinen apu on myönnetty.
3. Apua saava osapuoli toimittaa komitealle raportin aineettoman kulttuuriperinnön suojeluun saadun avun hyödyntämisestä.

VI. Aineettoman kulttuuriperinnön rahasto

25 artikla – Rahaston luonne ja varat

1. Perustetaan aineettoman kulttuuriperinnön suojelurahasto, jäljempänä "rahasto".
2. Unescon rahoitusta koskevien määräysten mukaisesti perustettu rahasto koostuu sen haltuun uskotuista varoista.
3. Rahaston varat koostuvat:
  - (a) osapuolten antamista avustuksista;
  - (b) Unescon yleiskokouksen kyseiseen tarkoitukseen myöntämistä varoista;
  - (c) avustuksista ja lahjoituksista, joita on saatu
    - (i) muilta valtioilta;
    - (ii) Yhdistyneiden kansakuntien järjestelmään kuuluvilta järjestöiltä tai ohjelmilta, erityisesti Yhdistyneiden kansakuntien kehitysohjelmalta, sekä muilta kansainvälisiltä järjestöiltä;
    - (iii) julkisilta tai yksityisiltä yhteisöiltä tai yksityishenkilöiltä;
  - (d) koroista, joita rahastolle on kertynyt;
  - (e) keräysvaroista sekä rahaston hyväksi järjestettyjen tilaisuuksien tuottamista varoista;
  - (f) muista varoista, jotka komitean laatimat, rahastoon sovellettavat ohjeet sallivat.
4. Komitean suorittamaa rahaston varojen käyttöä säätelevät yleiskokouksen asettamat suuntaviivat.
5. Komitea voi hyväksyä erityisiin hankkeisiin tarkoitukseltaan yleisiä tai erityisiä avustuksia ja muunlaisia tukia edellyttäen, että komitea on hyväksynyt kyseiset hankkeet.
6. Rahastoon annettaviin avustuksiin ei saa liittyä minkäänlaista poliittista, taloudellista tai muuta ehtoa, joka olisi tämän yleissopimuksen tavoitteiden vastainen.

26 artikla – Osapuolten maksut rahastoon

1. Tämän yleissopimuksen osapuolet sitoutuvat, tämän vaikuttamatta vapaaehtoiisiin lisämaksuihin, maksamaan vähintään joka toinen vuosi rahastoon maksun, jonka määrän kaikkiin valtioihin sovellettavana yhtäläisenä prosenttiosuutena vahvistaa yleiskokous. Tähän yleiskokouksen päätökseen vaaditaan niiden läsnä olevien ja äänestykseen osallistuvien osapuolten enemmistö, jotka eivät ole antaneet tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta. Osapuolen maksuosuus ei saa missään tapauksessa olla enemmän kuin yksi prosentti kyseisen osapuolen Unescon varsinaisen talousarvion mukaisesta maksuosuudesta.
2. Tämän yleissopimuksen 32 artiklassa tai 33 artiklassa tarkoitettu valtio voi kuitenkin antaa ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tallettamisen yhteydessä ilmoituksen siitä, etteivät tämän artiklan 1 kohdan määräykset ole sitä sitovia.
3. Yleissopimuksen osapuoli, joka on antanut tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua ilmoituksen, voi yrittää peruuttaa sen ilmoittamalla siitä Unescon pääjohtajalle. Ilmoituksen peruuttamisesta seuraava maksuosuus ei kuitenkaan tule voimaan ennen seuraavan yleiskokouksen alkamista.
4. Jotta komitea voisi suunnitella toimintansa tehokkaasti, on tämän yleissopimuksen osapuolten, jotka ovat antaneet tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua ilmoituksen, suoritettava maksuosuutensa säännöllisesti, vähintään joka toinen vuosi, ja tämän maksuosuuden tulisi olla suuruudeltaan mahdollisimman lähellä niitä maksuosuuksia, jotka osapuolten olisi tullut suorittaa, jos tämän artiklan 1 kohdan määräykset olisivat olleet niitä sitovia.
5. Tämän yleissopimuksen osapuoli, jonka kuluvan vuoden tai sitä välittömästi edeltäneen vuoden pakolliset tai vapaaehtoiset maksuosuudet ovat myöhässä, ei ole vaalikelpoinen komitean jäseneksi; tätä määräystä ei sovelleta ensimmäiseen vaaliin. Tällaisen jo komitean jäsenenä olevan valtion toimikausi päättyy tämän yleissopimuksen 6 artiklassa tarkoitettujen vaalien yhteydessä.

27 artikla – Vapaaehtoiset lisämaksuosuudet rahastoon

Osapuolten, jotka haluavat antaa rahastoon vapaaehtoisia lisämaksuosuuksia 26 artiklassa tarkoitettujen maksujen lisäksi, tulee ilmoittaa tästä komitealle niin pian kuin mahdollista, jotta se voi suunnitella toimintaansa sen mukaisesti.

28 artikla – Kansainväliset varainkeruukampanjat

Osapuolet tukevat mahdollisuuksiensa mukaan kansainvälisiä varainkeruukampanjoita, joita järjestetään rahaston hyväksi Unescon alaisuudessa.

VII. Kertomukset

29 artikla – Osapuolten kertomukset

Ottaen huomioon komitean määrittämät muotovaatimukset ja raportointikaudet osapuolet toimittavat komitealle kertomukset lainsäädännöllisistä ja muista tämän yleissopimuksen täytäntöön panemiseksi tehdyistä toimenpiteistä.

30 artikla – Komitean kertomukset

1. Komitea toimittaa yleiskokouksen jokaiseen istuntoon kertomuksen toiminnastaan ja 29 artiklassa tarkoitetuista osapuolten raporteista.
2. Kertomus annetaan tiedoksi Unescon yleiskokoukselle.

VIII. Siirtymäajan lauseke

31 artikla – Sopimuksen suhde ihmiskunnan suullisen ja aineettoman perinnön mestariteoksia koskevaan julistukseen

1. Komitea liittää ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon kohteet, jotka on julistettu ihmiskunnan suullisen ja aineettoman perinnön mestariteoksiksi ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa.
2. Näiden kohteiden sisällyttäminen ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon ei millään tavalla vaikuta luetteloon vastaisuudessa lisättäville kohteille luotaviin kriteereihin, joista päätetään 16 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
3. Tämän yleissopimuksen voimaantulon jälkeen asiasta ei anneta muita julistuksia.

IX. Loppumääräykset

32 artikla – Ratifiointi tai hyväksyminen

1. Tämä yleissopimus on Unescon jäsenmaiden ratifioitavissa tai hyväksyttävissä niiden valtiosääntöjen mukaisessa käsittelyjärjestyksessä.
2. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Unescon pääjohtajan huostaan.

33 artikla – Liittyminen

1. Tämä yleissopimus on avoinna liittymistä varten kaikille niille Unescon kuulumattomille valtioille, jotka Unescon yleiskokous kutsuu siihen liittymään.
2. Tämä yleissopimus on niin ikään avoinna liittymistä varten sellaisille alueille, joilla on Yhdistyneiden kansakuntien tunnustama täysi sisäinen autonomia mutta jotka eivät ole saavuttaneet täyttä itsenäisyyttä yleiskokouksen päätöslauselman 1514 (XV) mukaisesti, ja jotka ovat toimivaltaisia tämän yleissopimuksen kattamilla aloilla, kyseisiä aloja koskevien sopimusten tekeminen mukaan luettuna.
3. Liittymiskirja talletetaan Unescon pääjohtajan huostaan.

34 artikla – Voimaantulo

Tämä yleissopimus tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kolmaskymmenes ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu, mutta vain niiden valtioiden osalta, jotka ovat tallettaneet ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa viimeistään kyseisenä päivänä. Muiden osapuolten osalta yleissopimus tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun ne ovat tallettaneet ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.

35 artikla – Liittovaltiojärjestelmät ja muut kuin yhtenäisjärjestelmät

Seuraavat määräykset koskevat sellaisia osapuolia, joilla on perustuslaissa säädetty liittovaltiojärjestelmä tai muu kuin yhtenäisjärjestelmä:

- (a) tämän yleissopimuksen niiden määräysten osalta, joiden täytäntöönpano kuuluu liittovaltiollisen tai keskitetyn lainsäädäntöelimen lainkäyttövallan piiriin, liitto- ja keskushallituksen velvollisuudet ovat samat kuin niiden osapuolten, jotka eivät ole liittovaltioita;
- (b) tämän yleissopimuksen niiden määräysten osalta, joiden täytäntöönpano kuuluu suuremman kokonaisuuden muodostavien yksiköiden, kuten osavaltioiden, maiden, maakuntien tai kantonien, lainkäyttövallan piiriin, joita kyseisen liittovaltion hallitusmuoto ei velvoita ryhtymään lainsäädäntötoimiin, liittohallituksen on tiedotettava näiden osavaltioiden, maiden, maakuntien tai kantonien asianomaisille viranomaisille sanotuista sopimusmääräyksistä sekä annettava suosituksensa niiden hyväksymiseksi.

36 artikla – Irtisanominen

1. Osapuolet voivat irtisanoa tämän yleissopimuksen.
2. Irtisanominen on tehtävä kirjallisesti Unescon pääjohtajan huostaan talletettavalla asiakirjalla.
3. Irtisanominen tulee voimaan kahdentoista kuukauden kuluttua irtisanomiskirjan vastaanottamisesta. Se ei millään tavoin vaikuta taloudellisiin velvoitteisiin, jotka irtisanoutuvan osapuolen on täytettävä siihen päivään saakka, jona irtisanominen tulee voimaan.

37 artikla – Tallettajan tehtävät

Unescon pääjohtaja ilmoittaa tämän yleissopimuksen tallettajan ominaisuudessa järjestön jäsenvaltioille, 33 artiklassa tarkoitetuille järjestöön kuulumattomille valtioille sekä Yhdistyneille kansakunnille kaikista 32 ja 33 artiklassa tarkoitetuista ratifioimis-, hyväksymis- ja liittymiskirjojen tallettamisista sekä 36 artiklassa tarkoitetuista irtisanomisista.

38 artikla – Muuttaminen

1. Osapuoli voi ehdottaa muutoksia tähän yleissopimukseen osoittamalla pääjohtajalle asiaa koskevan kirjallisen tiedonannon. Pääjohtaja toimittaa tiedonannon kaikille osapuolille. Jos kuuden kuukauden kuluessa tiedonannon toimittamisesta vähintään puolet osapuolista vastaa pyyntöön myönteisesti, pääjohtaja esittelee ehdotuksen seuraavalle yleiskokoukselle keskusteltavaksi ja mahdollisesti hyväksyttäväksi.
2. Muutokset hyväksytään läsnä olevien ja äänestävien osapuolten kahden kolmasosan enemmistöllä.
3. Kun tähän yleissopimukseen tehdyt muutokset on hyväksytty, ne toimitetaan osapuolille ratifiointia, hyväksymistä tai liittymistä varten.
4. Muutokset tulevat voimaan niiden osapuolten osalta, jotka ovat ratifioineet tai hyväksyneet ne tai liittyneet niihin, kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun kaksi kolmannesta osapuolista on tallettanut tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat. Niiden osapuolten osalta, jotka tämän jälkeen ratifioivat tai hyväksyvät muutoksen tai liittyvät siihen, kyseinen muutos tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun osapuoli on tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.
5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä ei sovelleta muutoksiin, jotka on tehty komitean jäsenten lukumäärää koskevaan 5 artiklaan. Nämä muutokset tulevat voimaan niiden hyväksymisen yhteydessä.
6. Valtio, joka tulee tämän yleissopimuksen osapuoleksi sen jälkeen kun muutos on tullut voimaan tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti, katsotaan, ellei se ilmaise eriävää mielipidettä,
  - (a) näin muutetun yleissopimuksen osapuoleksi,
  - (b) muuttamattoman yleissopimuksen osapuoleksi suhteessa niihin osapuoliin, joita muutos ei sido.

39 artikla – Todistusvoimaiset tekstit

Tämä yleissopimus on tehty arabian, englannin, espanjan, kiinan, ranskan ja venäjän kielillä, ja nämä kuusi tekstiä ovat yhtä todistusvoimaisia.

40 artikla – Rekisteröinti

Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti tämä yleissopimus rekisteröidään Yhdistyneiden kansakuntien sihteeristössä Unescon pääjohtajan pyynnöstä.